

הקדמה

מראש מקדמי קדם הקדמתי בעלותי ההרה לקחת ידי לפרש הש"ס הזה ולבאר נפשו שמתי . כאשר מאז על חיבורי מסדר **נשים** גלתי והורעתי . באמור לבי אלי מי אתה לעמוד לפני הר הגדול הזה ולעלות במעלות עליותיו ולעשותו למישור ולרוציא את האבן אבן בוחן פנת יקרת מוסר מוסדותיו מי אסף רוח בתפניו ומי גלה פני לבושו ובכפל רסנו מי יבא להבינו ולתקן ער תבונותיו . זאת איש אל לבי כי ה' יתן חכמה ופמיו דעת ותבונה ורוא הנוחן לך כח לעשות חיל חילא לאורייתא גניותא דמתלא בעולמתא שפירתא דאתגליא וגופא טמירתא נפקת בצפרא ואורכסיות ביממא ברלית עיניו למיתוי לה בחזותא טבתא וכרו בקישותין דלא הוו אתקשטא ובאנפי נהירתא . וגופא טמירתא נפקת בצפרא ואורכסיות ביממא ברלית עיניו למיתוי לה בחזותא טבתא וכרו בקישותין דלא הוו אתקשטא ובאנפי נהירתא . וביתור האי תלמודא דרמא לאבנא יקרא דלא מרפכין ליה בהפוכי מילי כל קבל דלית פשרה להחיותה ולימא ביה כל חמירא . ברס אלהא כשמיא די גלה חין הודע לגברי דלא ביה תדירא יממא ולילי מעיני ביה טיבא ובאחרורי מרישה לספיה עד גמירא ולדירור ברישא חשוכא והדר נורא מילי דמיטמרין ורמיכסין ולא מיכסין מיגליין להו לאפקא מנוא לברא במילתא ברירא ושפירא . כל כי הני מילי מעלייתא נימא משמיהו דמדפקין תשקבי על דלחותיה למי אנא קרי ומנו שוקר שמו אל דרב גובריה . בבולא תלמודא תני והדר תני כסידרא ליה בעינא למיקרייה רבי בשמא ולא למרלני רילונא ואורחיהו בקפיצא וכמאן דשתי במקטף קטופי ומנפץ נפוצא . וכי האי רבים ישנו לא לימא ולא אסיקא הכא למידכרא ולמפרסמא הלא אין זה כי אם להני דיתבי וגרסי ביני עמודי וכל שעתא ושעתא מפחית אעיקרא דרשא דרך שם ודרך שם ומשם בארה .

הוא הנשר הגדול הרמב"ם ז"ל כידוע לכל דהו ליה הני תרי תלמודי כמאן ומנח בקפסיה ועל פיהם ועל ידם החזיק משל לעשות חיבורי משנה הגדול הרמב"ם אך כי תתמים וסתמים המה דבריו וכלו ניתנו למשה מסני הוא דן ומורה . ומפני כך רבו המשיגים ז"ל עליו זה יאמר לא זה הדרך ישכון אורה . וזה יכתוב ידו כי אין הרברים כהיותו וכשורה . וזה יקרא בשם הירושלמי כי הוא מנגדו וסמך וגראה הסתירה וכתנה וכתנה מהמדרים עליו מרה . וכמו שנמצא ביחוד בספר זרעים שרוציא מהגמרא דהירושלמי כתב עליו הראב"ד ז"ל ספרו המעתי . הני' הוא משובש . הירושלמי שהעתיק ממנו משובש ודבריו איך יהיו מתוקנים . או לא כן הוא בירושלמי ובתוספתא וכיוצא בזה לאין מספר ואני בארתי תל' בחיבורי על סדר זרעים בכל מקום שאם במקומו הני' הוא משובש תראה במקום הזה וזה תמצא הני' מתוקנת כהלכתה . ומפני למד הרמב"ם דבריו וכן גירסת התוספתא כיוצא בו וכן בארתי על נכון בכל מקום שהשיגו עליו מהירושלמי והתוספתא כאשר יראה הרואה . אם יוכני הכורא יתעלה ביה במדת רחמיו וחסדיו להוציא ג' לאורה כאשר זכני להוציא אלו שני הסדרים המכונים זה לזה והיו לאחרים ביד כאת בשכנה . גלל כן אמרתי כל המוקדם מוקדם לברכה . ואני לא נפלאתי על גודל פרי לבב המורה של הראב"ד אשר לא רצה לטרוח ולהפש וללמד בזכות הרמב"ם מאשר זה ידוע הוא כי קנאתו לשם שמים היתה על אשר כתב הרמב"ם בהקדמת חיבורי שקראו משנה תורה לפי שאדם קורא תורה שנכתב תחילה ואחר כך קרא בזה וידוע ממנו תורה שבע"פ כולה ואיך לקרות ספר אחר ביניהם . ומדאנן מרב פן משכו אחרי העם הגרפים נרפים על הנקלה נקלה לאמר למה תכבד העבודה עליו בלמוד הש"ס וכיוצא בו ויכלו שפתותם לומר די לנו בחיבור הזה ותשתכח חיל התורה מישראל לפיכך עשה מה שעשה וכתב עליו מה שכתב . **אמנם** נראות נפלאות על אחד מן האחרונים ז"ל אשר שם לבו להשיג ולחלוק על פסקי הרי"ף והרמב"ם והקשה עליהם מן הירושלמי שמצא במקום אחד וכתב שנעלם מעיניהם הירושלמי והתוספתא כאשר תראה שחבאתו לא ראה בפי' דשבויות בהלכה ודיה רבי תנינא אמר במחלוקת וכן בכמה וכמה מקומות בתה"מ לחלק עליהם והביא ראיה מהירושלמי ובמ"ס לא ראה אור בהיר דהש"ס הזה כאשר הראתי שם באצבע וכן בכל המקומות מכיוצא בהם כלל רמלית אין ללמוד ולא להקשות מהשיג הזה כי לא למי שבלבו בריא כאלם כולו ועל סדרו ופקיע בכליה ונהירין ליה שביליה וכאשר עשו הגאונים הראשונים ז"ל אשר הוציאו המסכתא מהש"ס הכבלי ומהש"ס הזה ולמדו מקום ממקום וניסה מניסה עד יצא תעלומות לאור והיה העקוב למישור וחובה מוטל עליו לילך בעקבותיהם ולביתור דרכיהם . **וביום** באו לחבר על זה הסדר **דניקין** לבי ויגה אימה כי יפלא ממך דבר למשפט וקמת ועלית מלמד שהוא גבוה גבוה עד שהמלך שכתבו כי הוא מרומים

מראש ונדרה ומלפנים נאמר צדיק הראשון בריבו ובה רעהו וחקרו ויאמר נקבה עלי שכרו כי הופיע עליו עני יקרו . אף אין מגיד אף אין משמיע אף אין שומע אמריהם לא מהם ולא מהמהם ולא נה בהם . ועת לחשות מאשר המצא ימצא מאיזה הפרשים גם על מקצת הסדר הזה וכן על הסדרים הראשונים וטובה השתיקה מרפרישה ונבחר התרישה מהדרישה והמעין יכון מאליו והבהל בין פרשה לפי פרשה . **העירות** מצפון לכבי וכנבר חלצי אורתי ואשנת מרום עיני ובר' בטחתי כי הוא עזי ומעזי וממנו ועזי ישועתי . ותמכתי יתדותי על מאמר המסורר ע"ה נד להגלי דברך ואור לנתיבתי ואמנותו וחסדו עמי וצדקתו סמכתיני עד אשר יצא מכת אל הפועל מחשבתי . והן עתה אורה ה' מאד בפי וכתוב רבים אהלנו אשר רחמנו דעת אלהים יחנני במאור תורתו להאיר עינינו . ואנכי לה' אנכי אשירה בקול תודה וזנה ומורה כי הביאני עד הלום לקרב אל המלאכה ולגומרה . והנה עיניכם הוראות כי פי המדבר אליכם פנים **בפנים** דבר משה לכאר דברי הש"ס הזה ונראתי **במראה הפנים** לכאר לשיטות הש"ס הכבלי מענין לענין ומהלכה להלכה ושיטות גדולי הפוסקים הרי"ף והרמב"ם והר"ם והרשב"א והראש"ש ז"ל . וכי יעדתי בכמה מקומות לציון **בקונטרס האחרון** אשר עמדי והמה מהשטמות ביאורי הסגיות והשיטות ממראה הפנים במקום אשר לא יכל הגליון להביאם במקומם ודעתי היה להדפיס בסוף החיבור אך כי הזמן הבוגר איננו מסכים עמדי לזה ועת לעשות בעוד חזון למעוד אם כה יאמר ה' לחנני ולהוציא לאורה את כל החיבורים על כל הש"ס כולו כאשר זכרתי למעלה כי **סדר זרעים** הני עמי בכתיבה באמירה נעימה יחיבה זאקיה בקרב לגמור גם על **סדר מועד** ובדרך אשר התהלכתי באלו הסדרים . כן יבאו גם המה חדשים לבקרים ואז ידלג כאיל פסת ותרין לשון ככולם יתבארו ויצהירו :

אשא עיני אל ההרים הרי ישראל כי ענפיהם יתנו ופרים נשאו לשאת בכתף . ונמץ נשפו מר ידירם לעזרני ולמערני בסעדיא דליבא וכיסא דביה תליא . המה הגבירים אשר מעולם אנשי השם דה' ק"ק ליוורנו ודכמה ק"ק במדינת איטליא וכדשלתו מתם ליבעי רחמים אחכליא על עליא :

הראשון היא עתיד תקוע אלפא לשמן הטוב שיורד על פי מדותיו מלא ונודש במדות ומעלות טובות על כל גדותיו הוא איש ח"י ורב פעלים מקבצאל שריבה וקבץ פועלים לתורה בישיבתו הרמתה כי שם ביתו מיוחד בקביעות להבנים ומשכילים ללמוד וללילה ביום יאיר לו בעצמו כי הוא יושב והנה עמרו ונהנה מזיו אורה לחמו נתן מימיו נאמנים להם מספיק צרכם וצרכי בני ביתם עץ חיים היא למחזיקים בה ותמכיה מאשר . עליו ועל כיוצא בו נאמרה : מוכתר בנימוסין וקילוסין עתיר פומבי ועתיר נכסין . ה"ה הגביר המרום והמנושא המפורסם נודע בשער בת רבים המשכיל על דבר ידו בכל בתורה ובחכמה וביראת אלהים שמו כמרה"ר **אדיעזר חי שארתיאל ריקאנאטי** נרו ש' הוא גרוב גרובות עין ועל גרובות יקום אשר ידו פתוחה לעניים ולאכזבנים לחלק להם בסכר הפליא חסדו עמי וטובות גדולות עשה עמדי כל ימי עוסקי בחיבורי ובהדפסתו ישלם ה' פעלו ותרי שלימה משכרתו ישמרו ויחיהו ויאשר בארץ שרשו ויקין מרחם מים יפריח ישנא שלומו ושלוחו עד בלי ירח . עם נות ביתו הגבירה תחי' ועם בניו הנעימים ומפן נחמדים הבתור חשוב המעלה התחן כהר"ר **יצחק** נרו ש' ואחיו הבתור חשוב הניק וחכים כהר"ר **הושע** נרו ש' ובתו יחידה תחי' . אתה ה' תשמרם ותנצדם ויוסף להם שנות חיים וצאצאיהם כהם יבלו ימיהם ברב ברכה וחרוה . ויזכרו לראות מהם בנים ובני בנים שלשים ורבעים ולגדלם לתור ולמצות האל ויקיים בו ובהם וראה בני' לבניך . שלום על ישראל אוכ"ר . ודמשיבין ליה ומטיב לאחרני ה"ה הגביר המרום והמנושא בין מלכים יתיצב הנעלה מאד הנריב כהר"ר **יוסף ליאון** נרו ש' שנמל סדרו ונדרה רוחו לסייעני לגמור מלאכתי מלאכת הקדש . וחורף צדקה וחסד ימצא חיים ועושר וכבוד הוא הגביר

עמנואל ארתאס נרו ש' כי נתן ידו גם הוא בגרבת לבו המורה לעזור לזה וכמו כן שארי הגבירים החשובים דכאן התגרבו כהר"ר **עמנואל ארתאס** נרו ש' ויחיד מנולה כל הכתוב לחיים . ומי מתגרב עוד היום למלאות ידו לקחת את ברכתו אשר הבאת לו כולם יהיו ראש עם בכלל ברכה מן השמים . והלך לפניו צדקתם ויבקע כשחר אורם ומורה תצמח ארוכתם אמן מלה :